

Aplikácia práva EÚ v praxi všeobecných súdov

Miroslav Slašťan
Právnická fakulta UK, Bratislava

C-135/15 Nikiforidis – Rím I - časová pôsobnosť nariadení

- počas krízy súvisiacej s financovaním gréckeho verejného dlhu prijala Helénska republika zníženie odmien všetkého druhu, príspevkov a miezd úradníkov a štátnych zamestnancov v roku 2010 o 12 % + 3 %
- pán Nikiforidis je od roku 1996 zamestnaný ako učiteľ na základnej škole v Norimbergu, ktorej prevádzkovateľom je Helénska republika
- prac. zmluva niekoľkokrát menená od roku 2010 (výška mzdy)
- článok 28 nariadenia Rím I stanovuje, že toto nariadenie sa uplatňuje na zmluvy uzavreté od 17. decembra 2009

2

C-135/15 Nikiforidis – Rím I - časová pôsobnosť nariadení

Prejudiciálna otázka:

Uplatní sa nariadenie Rím I podľa svojho článku 28 na pracovné pomery výlučne vtedy, keď právny vzťah vznikol na základe pracovnej zmluvy dohodnutej po 16. decembri 2009, alebo vedie akákoľvek ďalšia dohoda zmluvných strán, že ich pracovný pomer bude pokračovať, či zmenený alebo bez zmeny, k uplatniteľnosti nariadenia?

3

C-135/15 Nikiforidis – Rím I - časová pôsobnosť nariadení

- normotvorca Únie vylúčil okamžitú uplatniteľnosť nariadenia Rím I, ktorá by viedla k tomu, že by do jeho pôsobnosti patrili budúce účinky zmlúv uzavretých pred 17. decembrom 2009
- ...takto zvolený prístup by bol spochybnený, keby každá, hoci aj drobná zmena, ktorú zmluvné strany urobili od 17. decembra 2009 v zmluve, pôvodne uzavretej pred týmto dňom, stačila na zahrnutie tejto zmluvy do pôsobnosti tohto nariadenia...
- ...ak by každá zmena pôvodnej zmluvy urobená vzájomnou dohodou od 17. decembra 2009 spôsobila, že táto zmluva patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, a v konečnom dôsledku podriaďuje túto zmluvu iným kolíznym normám, než sú tie, ktoré platili v okamihu jej pôvodného uzavretia, bolo by to v rozpore so zásadou právnej istoty, a konkrétne by to malo nepriaznivé následky pre predvídateľnosť výsledkov sporov a pre istotu súvisiacu s rozhodným právom....

4

C-135/15 Nikiforidis – Rím I - časová pôsobnosť nariadení

- ...nie je vylúčené, že zmluva uzavretá pred 17. decembrom 2009 bude od uvedeného dátumu zmenená dohodou zmluvných strán v takom rozsahu, že táto zmena nebude vyjadrením iba aktualizácie či úpravy tejto zmluvy, ale bude vytvárať nový právny vzťah medzi týmito zmluvnými stranami, takže pôvodná zmluva by sa mala považovať za nahradenú touto novou zmluvou uzavretou po uvedenom dátume v zmysle článku 28 nariadenia Rím I...
- prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby určil, či zmluva uzavretá v prejednávanej veci medzi G. Nikiforidisom a jeho zamestnávateľom bola zmenená od 17. decembra 2009 dohodou zmluvných strán v takomto rozsahu...v opačnom prípade nemožno nariadenie Rím I uplatniť..

5

C-?? časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Smernica 2014/104 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže...
- Smernica nadobudla účinnosť 20tým dňom po uverejnení v Ú.v. EÚ (uverejnenie 5.12.2014...dvadsiaty deň 26.12.2014)
- Povinnosť transponovať do 27.12. 2016
- čl. 10 – premlčanie 5 rokov
- Zákon z decembra 2016 o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody vzniknutej porušením práva hospodárskej súťaže...
- zákon zrejme nadobudne účinnosť dňom vyhlásenia (XX.12.2016)
- konania začaté pred uverejnením/pred uplynutím transpozícieň lehoty.....**
- má prijatie smernice a najmä následná jej transpozícia a predĺženie lehoty počas prebiehajúceho súdneho konania vplyv na právo – obranu procesných strán? Je možný eurokonformný výklad ?**

6

C-?? časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

Prechodné ustanovenia smernice

Členské štáty zabezpečia, aby sa vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21 na zosúladenie s hmotnoprávnymi ustanoveniami tejto smernice neuplatňovali so spätným účinkom.

Členské štáty zabezpečia, aby sa akékoľvek vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21, iné ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, neuplatňovali na žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátny súd pred 26. decembrom 2014.

Prechodné ustanovenia návrhu zákona

Ustanovenia tohto zákona sa použijú na nároky na náhradu škody vzniknuté po 26. decembri 2016.

Ustanovenia tohto zákona sa použijú na konania o náhradu škody začaté po 26. decembri 2016.

7

C-?? časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

Má vnútroštátny sudca vykladať svoje vnútroštátne právo - v čo najväčšej možnej miere

- v súlade so smernicou, ktorá bola prebratá do vnútroštátneho právneho poriadku **oneskorene/nesprávne**:

- odo dňa nadobudnutia účinnosti smernice alebo
- odo dňa uplynutia lehoty na prebratie, ktorá nebola dodržaná, alebo
- odo dňa nadobudnutia účinnosti vnútroštátneho opatrenia na prebratie smernice?

8

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- okresný súd povolil obnovu konania, ktoré bolo ukončené platobným rozkazom vydaným 01.02.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa **10.04.2007**
- keďže aj platobný rozkaz môže byť podľa § 228 ods.2 O.s.p. napadnutý návrhom na obnovu konania – **29.2.2012**, navrhol návrhovateľ povoliť obnovu vyššie uvedeného konania, v ktorom bol zaviazaný na zaplatenie sumy 1.533,56 Eur, 0,1% denného úroku z omeškania zo sumy 1.533,56 Eur od 21.04.2005 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 306,71 Eur, trov konania vo výške 417,-Eur ...

9

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- rozpor platobného rozkazu** s rozhodnutiami Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, skúmal aj z hľadiska dodržania tzv. subjektívnej 3-mesačnej lehoty, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa žalobca dozvedel o dôvode obnovy konania, resp. odkedy ho mohol uplatniť **s poukazom na § 228 ods.1 písm. e/ O.s.p.** prvýkrát.
- ...plynutie objektívnej lehoty nie je pri tomto dôvode nijako zákonom obmedzené a účastník, ktorý o povolenie obnovy žiada z tohto dôvodu môže tak urobiť s poukazom na § 230 ods. 2 O.s.p. počnúc jeho právoplatnosťou neobmedzene, bol okresný súd toho názoru, že pri podaní návrhu na povolenie obnovy konania z dôvodu uvedeného žalobcom v § 228 ods.1 písm. e/ O.s.p. bol jeho návrh podaný včas
- ... ustanovenia o začiatku behu subjektívnej, ako aj objektívnej lehoty upravenej v § 230 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom do 30.06. 2016, je obsahom zhodné s ustanoveniami § 403 a § 404 písm. c) CSP, účinnými od 01.07.2016

10

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Žalobca v konaní tvrdil, že svoje práva sa **rozhodol aktívne brániť po obdržaní upovedomenia o začatí exekúcie** zameranej na vymoženie nároku priznaného vyššie uvedeným platobným rozkazom, pričom v poslednom kvartáli roku **2011** sa obrátil na **Centrum právnej pomoci**, ktoré ho usmernilo, aby vstúpil do rokovania so **Združením pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS**, k čomu došlo začiatkom roku **2012**
- od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa **získal informácie** o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, ktoré mohli byť použité v základnom konaní a ktoré by pre neho privodili priaznivejšie rozhodnutie vo veci

11

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, na ktoré žalobca poukázal, a to **C-244 až 248/1998 Oceáno Grupo Editorial SA, C-473/2000 Cofidis SA, C-228/1992 Roquette Frères a C-137/1994 Richardson** boli **vydané pred právoplatnosťou platobného rozkazu**, od žalobcu, ako **osoby neznalej práva, ktorá sa nevie zorientovať v právnych predpisoch upravujúcich ochranu spotrebiteľa a ani v judikatúre Európskeho súdneho dvora nie je možné spravodlivo požadovať** zistenie rozhodujúcich skutočností, preto okresný súd začiatok plynutia 3-mesačnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na súd žalobcom nezaložil od času účinnosti týchto rozhodnutí, **ale od okamihu, kedy o nich žalobca získal od Združenia vedomosť...**

12

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Okresný súd posúdil zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným ako **spotrebiteľský záväzkový vzťah**, pri ktorom **je povinnosť súdu skúmať z úradnej povinnosti**, či zmluva, z ktorej žalobca odvodzuje uplatnený nárok neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky tak, ako to vyplýva **aj** z rozhodnutí Európskeho súdneho dvora C-244/98 Oceáno Grupo Editorial SA, ako aj C-168/2005 Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL, **čo okresný súd pred vydaním platobného rozkazu neskúmal**...nezisťoval, či zmluva neobsahuje neprijateľné podmienky v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, preto okresný súd videl rozpor platobného rozkazu s vyššie uvedenými rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora, a to najmä v časti dojednania úrokov z omeškania, ako aj zmluvnej pokuty v prípade včasného nesplácania úveru spotrebiteľom.

13

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Z dôvodu, že v základnom konaní nebola skúmaná okresným súdom pred vydaním platobného rozkazu existencia neprijateľných zmluvných podmienok, **došlo takýmto postupom k porušeniu rozhodnutí Súdneho dvora, ktoré zakladá nárok žalobca na povolenie obnovy konania** podľa § 228 ods.1, písm. e/ O.s.p., preto návrhu žalobca vyhovel...
- Odvolačný súd navyše zistil, že žalobca sa po porade so Združením pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS odvoláva na rozsudky Európskeho súdneho dvora bez uvedenia presných dôvodov, pre ktoré by mal byť postup súdu pri vydaní platobného rozkazu s nimi v rozpore
- žalobca sa po porade so Združením pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS odvoláva na rozsudky Európskeho súdneho dvora **bez uvedenia presných dôvodov, pre ktoré by mal byť postup súdu pri vydaní platobného rozkazu s nimi v rozpore**

14

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Odvolačný súd zistil, žerozsudok Súdneho dvora z 19.10.1995 vo veci C-137/1994 Richardson sa týka výkladu priameho účinku Smernice Rady 79/7/EHS z 19.12.1978 o postupnom zavádzaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach sociálneho zabezpečenia a nie je zrejmy jediný dôvod jeho použitia v konaní o návrhu na obnovu konania. Obdobne to platí aj v prípade rozsudku Súdneho dvora z 29.4.1994, C-228/92, Roquette Frères SA, ktorý sa týka platnosti nariadenia č. 2719/75 o stanovení finančných náhrad ..

15

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Odvolačný súd zisťoval v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu dostupnosť rozhodnutí Európskeho súdneho dvora prípadoch C - 240/98 až C - 244/98 a C - 473/00 vydaných pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, t.j. pred dátumom 01.05.2004 v slovenskom jazyku, pričom zistil, že oficiálne zverejnené preklady uvedených rozhodnutí do slovenského jazyka nie sú v Úradnom vestníku EÚ na uvedenej internetovej stránke a ani v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora a Všeobecného súdu zverejnené v slovenskom jazyku prístupné ani po dátum 01.05.2004...
- Úplné znenie rozsudkov Súdneho dvora je v slovenskom jazyku uverejňované v Zbierke súdnych rozhodnutí, ale aj na internete až od 01.05.2004. Odvolačný súd tiež zistil, že právna povinnosť prekladu rozsudkov Súdneho dvora vynesených pred 01.05.2004 do slovenského jazyka neexistuje...

16

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- ...nie je možné považovať rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, pretože ..nesprávne vec právne posúdil, keď začiatok plynutia subjektívnej trojmesačnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania žalobcom z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. odvodil len od ničím nepreukázaného tvrdenia žalobcu o tom, že sa o dôvode obnovy konania dozvedel len dva týždne pred podaním návrhu na obnovu konania na súd, a teda, od dátumu, keď od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS získal informácie o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, ktoré mohli byť použité už v základnom konaní pri vydávaní platobného rozkazu a ktoré by pre neho privedli priaznivejšie rozhodnutie vo veci...

17

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Dôvodom obnovy konania je podľa § 228 ods. 1, písm. a) O.s.p. existencia takých nových skutočností, rozhodnutí a dôkazov, ktoré sa z objektívnych príčin nemohli vykonať v pôvodnom konaní a ktoré žalobca ako účastník pôvodného konania bez svojej viny nemohol v pôvodnom konaní použiť, ak môžu pre neho privediť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nemožnosťou použiť skutočnosti alebo dôkazy bez svojej viny v pôvodnom konaní sa rozumie nemožnosť vykonať dokazovanie v súdnom konaní alebo nemožnosť uznať či predložiť tieto skutočnosti alebo dôkazy účastníkom konania voči súdu, pričom nejde o prípady nevykonania možného dokazovania súdom o tých skutočnostiach, rozhodnutiach a dôkazoch, ktoré účastníci konania označili, avšak súd ich nepokladal za rozhodujúce, a preto sa k ich dokazovaniu neprikrčilo (R 19/1975).

18

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- podľa § 2 ods. 1 zák. č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie dňom uverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora ES a súdu prvého stupňa v Úradnom vestníku Európskej únie sa tieto stali známymi každému, koho sa týkajú. Domnienka o znalosti uverejnených aktov Európskej únie je nevyvrátená ...
- odvolací súd k dostupnosti do slovenského jazyka preložených rozhodnutí uvádza, že takmer každé ďalšie rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, ktoré bolo vydané po vyššie uvedených rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ C - 240/98 až C - 244/98 a C - 473/00, napríklad o výklade Smernice 93/13 sa odvoláva na predchádzajúce rozhodnutia, ktoré cituje a ďalej spresňuje, pretože rozhodovacia činnosť Súdneho dvora EÚ sa v otázke ochrany spotrebiteľa postupne vyvíjala. Znamená to, že aj tie rozsudky Súdneho dvora EÚ, ktoré boli vydané pred 1. májom 2004, t. j. pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie a neboli preložené do slovenského jazyka, sú súčasťou neskorších rozsudkov vydaných po dátume vstupu Slovenskej republiky do EÚ, keďže na ne tieto neskor vydané rozhodnutia opakovane odkazujú, čím sa stávajú dostupnými aj v slovenskom jazyku¹⁹

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Napr. Žalobcom uvádzaný rozsudok Súdneho dvora EÚ, z 27. júna 2000 C-244 až 248/1998, Oceáno Grupo Editorial SA je pravidelne opakovaný v podstatných častiach jeho výrokovej časti a odôvodnenia v mnohých ďalších rozsudkoch Súdneho dvora EÚ, (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 9.11.2010, C-137/08, VB Pénzügyi Lízing Zrt., alebo rozsudok zo 6.10. 2009, C-40/08, Asturcom), ako aj v množstve rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky, či Ústavného súdu SR, ktoré sú voľne dostupné v slovenskom jazyku na viacerých miestach, najmä webových stránkach určených spotrebiteľom, napr. Ministerstva spravodlivosti SR, www.justice.gov.sk najmenej od roku 2010

20

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Odvolací súd je preto toho právneho názoru, že ak bolo vydané rozhodnutie okresného súdu v čase, kedy boli rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré odkazuje žalobca zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, ako aj v Zbierke súdnych rozhodnutí Súdneho dvora EÚ a aj na internete, pričom tieto sú pre Slovenskú republiku právne záväzné už od 01.05.2004, kedy sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie, mohol žalobca objektívne túto skutočnosť namietat' už v odpore, pretože o nich mohol objektívne vedieť nielen od preukázateľného dátumu zverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora v Úradnom vestníku EÚ, v ktorom je každé rozhodnutie publikované, príp. uplynutím dvadsiateho dňa od jeho zverejnenia, kedy sa takéto rozhodnutie stáva záväzným pre každú fyzickú, ako aj právnickú osobu, ale najmä z dôvodu ich právnej záväznosti, pre Slovenskú republiku, ktorá už v tom čase bola členským štátom Európskej únie viac ako tri roky

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Keďže podstatnou a jedine relevantnou otázkou pre posúdenie včasnosti podania návrhu žalobcu na obnovu konania na súd je stanovenie začiatku plynutia subjektívnej lehoty na podanie takéhoto návrhu, vychádzal odvolací súd z právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tomto konaní, podľa ktorého sa dátum začiatku plynutia subjektívnej 3 mesačnej lehoty odvíja od dátumu, kedy boli žalobcom uvádzané rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie, čo je podmienkou prezumpcie znalosti rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie žalobcom a začiatok 3 mesačnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania stanovil na dátum, odkedy mohol žalobca tento dôvod uplatniť a odkedy sa mohol o ňom aj reálne dozvedieť

22

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- smernica EP a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere
- Odôvodnenia 7, 9, 10, 19, 30, 31 a 47 smernice 2008/48 uvádzajú:
- ...ak sa má uľahčiť vytvorenie riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi, je potrebné, aby sa v niekoľkých kľúčových oblastiach ustanovil **harmonizovaný rámec Spoločenstva**...
- ...úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. Takéto obmedzenie by sa však malo uplatňovať len na ustanovenia harmonizované touto smernicou. Ak neexistujú takéto harmonizované ustanovenia, členské štáty by mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy...

23

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- musia byť všetky náležitosti zmluvy o úvere uvedené v článku 10 ods. 2 smernice obsiahnuté v jednom dokumente... ?
- smernica však žiadnym spôsobom **neuvádza**, že zmluvy o úvere, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie, **musia byť vyhotovené v jednom dokumente**
- musia byť vyhotovené písomne alebo zachytené na inom trvalom nosiči a musia byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere
- zmluva o úvere obsahuje jednoznačné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti, ktoré boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami
- trvalý nosič**: zabezpečuje spotrebiteľovi držbu príslušných informácií, aby si mohol prípadne uplatniť svoje práva, môže uchovávať informácie, ktoré mu boli osobne určené, záruka, že nedôjde k zmene ich obsahu, ako aj ich dostupnosť počas primeraného času a možnosť reprodukovať ich ako také

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- musí byť zmluva o úvere vyhotovená písomne podpísaná zmluvnými stranami spôsobom upraveným v slovenskom práve ??
- článok 10 ods. 1 smernice 2008/48 nijakým spôsobom neodkazuje na vnútroštátne právo, a preto majú pojmy „písomne“ a „iný trvalý nosič“ uvedené v tomto ustanovení **samostatný obsah**, ich výklad by nemal byť určený vnútroštátnymi ustanoveniami stanovujúcimi formu vyhotovenia zmluvy o úvere
- pojem „písomne“ sa vzťahuje na prostriedok, na ktorom je vyhotovená zmluva, pričom **podpis**
- nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice. **takéhoto nosiča sa nevyžaduje**

25

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- má sa článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala každú splátku spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, alebo či v tejto súvislosti postačuje všeobecný odkaz v zmluve umožňujúci identifikovať dátumy týchto splátok?
- v zmysle čl. 10 ods. 2 písm. h) má zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádzať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.
- cieľom tohto ustanovenia je zaručiť, aby spotrebiteľ poznal deň, v ktorý je splatná každá splátka úveru
- toho tento cieľ je splnený, ak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok
- článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že **nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum**, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- musí zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami spresňovať vo forme amortizačnej tabuľky, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny?
- z článku 10 ods. 2 písm. i) a článku 10 ods. 3 uvedenej smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky.
- ...že smernica 2008/48 nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky...
- pokiaľ ide o možnosť členských štátov stanoviť takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave, je dôležité zdôrazniť, že pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti smernice 2008/48, členské štáty by nemali ukladať **(nemohu uložiť)** zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (SC Volksbank Rumánia, C-602/10)
- článok 10 ods. 2 smernice 2008/48 obsahuje takúto harmonizáciu, pokiaľ ide o náležitosti, ktoré musia byť nevyhnutne obsahom zmluvy o úvere**

28

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- Uvedené ustanovenie **by sa však nemalo vykladať tak (nemôže byť ničmenš vykládáno tak)**, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice.

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- vnútroštátny súd sa pýta, či sa článok 23 smernice 2008/48 má vykladať v tom zmysle, že **nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov**
- tvrdosť sankcií musí byť **primeraná závažnosti porušení**, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odrádzajúceho účinku, pričom musia rešpektovať všeobecnú zásadu proporcionality (rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12)
- dĺžnik pri uzavretí zmluvy musí poznať **všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku** (pozri rozsudok z 9. júla 2015, Bucura, C-348/14)
 - uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere má podstatný význam, najmä preto, že umožňuje spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku (uznesenie zo 16. novembra 2010, Pohotovosť, C-76/10 body 70 a 71)

29

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- LEN **porušenie povinnosti veriteľa, ktorá má podstatný význam** v kontexte smernice 2008/48, **môže byť sankcionované** podľa vnútroštátnej právnej úpravy zánikom nároku tohto veriteľa na úroky a poplatky – bod 69 rozsudku C-42/15
- takýto podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je ročná percentuálna miera nákladov, počet a frekvencia splátok, prípadná existencia notárskych poplatkov a prípadne požadované záruky a poistenie, a pod.

30

C-42/15 Home Credit - čo je úplná harmonizácia?

- **za primerané** by sa však nemalo považovať, ak uplatnenie takejto sankcie vyvoláva voči veriteľovi závažné následky v prípade neuvedenia niektorých náležitostí spomedzi náležitostí upravených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, ktoré svojou povahou nemôžu mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah svojho záväzku, ako je najmä názov a sídlo príslušného orgánu dohľadu uvedené v článku 10 ods. 2 písm. v) tejto smernice
- **článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku**

31

129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- § 11 ods. 1 - dôsledky porušenia povinností
- Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
 - a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
 - b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a **aa)**,
 - c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
 - d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa
- **aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.**

32